

Elkaar berispen Om te dienen, niet om gediend te worden.

Lied: Onkreukbare woorden

Eeuwige,

Welkom op deze vierde zondag in de vastentijd. De Ramadan begint ook, de periode van inkeer en bezinning bij onze moslim broeders en zusters.

Onkreukbare woorden die de goden van de aarde aanklagen. Het is Jezus die als mens van de Eeuwige hiervoor stierf aan het kruis. Maar zoals wij weten en geloven, dat door die dood zijn verhaal verder gaat. Hij maakt ons hiermee volgers van deze belofte en van het verlangen naar het licht van bevrijding. Maar we kunnen hierbij niet achterover leunen. Juist in de vastenperiode staan we stil bij de opdracht om te leven in Gods woord. Het is nu eenmaal geen gemakkelijke weg om in zijn voetsporen te treden. Wij worden allemaal zoals we hier zitten in de verleiding gebracht om het ons maar makkelijk te maken. En wie zegt er wat van?. In deze viering gaan we in op elkaar berispen.. elkaar vermanen als instrument om te leven naar Gods woord. Elkaar aanspreken dat je leeft in de schaduw van de goden der aarde en niet in het handschrift van licht aan de hemel.. Berispen om Gods liefde te delen

Laat ons bidden

Eeuwige, In jesus van Nazareth ben je één van ons geworden,

Wij komen bijeen rondom uw woord

U vraagt ons te leven in het licht van Liefde,

Het verbond van barmhartigheid en gerechtigheid.

Wek een onbegrensd verlangen

Naar onze verhalen met u

Naar onze verhalen met elkaar

Wij bidden u,

leer ons in verwondering de mens naast ons en tegenover ons

te ontdekken als beeld van u zelf

omdat er daders zijn en slachtoffers,

omdat er mensen zijn die zwijgen en die spreken

ontferm u over ons
omdat er onbegrip is en onverwerkt verleden
omdat er mensen zijn
die niet vergeten kunnen,
ontferm u over ons
omdat er omstandigheden zijn en vaste patronen,
Omdat het altijd zo is geweest
Ontferm u over ons
Om dat er middelen zijn en kansen,
Omdat er rechten zijn
Omdat er hoop is,
Omdat er een weg is en een begin
Laat ons niet zwijgen maar stem zijn van uw verhaal,
Dat wij het geheim van liefde uitdragen
dat wij ons niet door machteloosheid laten overvallen
Ontferm u over het kwaad in deze wereld; laat het zo niet blijven
Ontferm over uw mensen. Ons leven te spiegelen aan uw Woord,

Eerste lezing: uit Spreuken 1: 20-23

²⁰ Wijsheid roept in de straten,
over de pleinen klinkt haar stem,
²¹ ze laat zich horen bij de poorten,
te midden van alle rumoer roept ze uit:
²² 'Hoe lang nog, onnozele mensen,
hechten jullie aan je onvolwassenheid,

koesteren jullie, spotters, het eigen gelijk,
keren jullie, dwazen, je tegen kennis?

²³ Luister, neem mijn berispingen ter harte –
dan beziel ik je met mijn geest,
dan laat ik je delen in mijn wijsheid.

Lied: Wek mijn zachtheid

De tweede lezing is uit Hebréeën 12, 5-13

Kennelijk bent u de bemoediging vergeten die tot u als tot kinderen wordt gericht: 'Mijn Zoon, je mag een vermaning van de Heer nooit terzijde schuiven en nooit opgeven als je door Hem terechtgewezen wordt, want de Heer berispt wie Hij liefheeft, straft elk kind waarvan hij houdt,'

Houd vol, het betreft hier immers een leerschool, God behandelt u als zijn kinderen. Welk kind wordt niet door zijn vader berispt?

Maar als u die leerschool niet doorloopt zoals alle anderen vóór u, dan bent u geen kinderen, maar bastaards.

Daar komt nog bij dat wij voor onze aardse vaders, door wie we werden opgevoed, respect hadden; hoeveel te meer zullen we ons dan niet onderwerpen aan het gezag van de Vader van alle geesten, en dan leven?

Onze aardse vaders berispten ons maar voor korte tijd en naar eigen goeddunken, maar Hij berispt ons voor onze eigen bestwil, om ons te laten delen in zijn heiligheid.

Een vermaning lijkt op het moment zelf geen vreugde te brengen, slechts verdriet, maar wie erdoor gevormd is plukt er op den duur de vruchten van: een leven in vrede en gerechtigheid.

Hef daarom uw slappe handen op, strek uw knikkende knieën en kies rechte paden, zodat de voet die gekneusd is niet verder ontwricht raakt, maar juist geneest.

Overweging

Elkaar berispen, elkaar vermanen ... lastig en niet makkelijk is vaak het gevoel erbij. Hoewel op sociale media kunnen we er wel wat van om mensen op het matje te roepen, en zelfs bijna terecht te stellen liefdeloos en hardvochtig. Maar daar hoef je elkaar dan ook niet in de ogen te kijken en zie je niet wat het een ander aandoet.

We hadden in de voorbereiding dan ook al snel door dat het juist niet draait om de negatieve lading die dit woord ook kent. Berispen in evangelische betekenis is geen afrekening, is niet iemand kleineren, de grond inboren, intimideren of veroordelen. Berispen draait niet om een individuele persoonlijke mening om zelf rechter te spelen over een ander.

Elkaar berispen zoals we in de lezingen hebben mogen horen heeft alles te maken met elkaar het leven te leren naar Gods wetten van liefde. Net als bij de andere geestelijke werken van barmhartigheid; elkaar onderrichten, elkaar troosten, elkaar verdragen, elkaar vergeven staat elkaar berispen of vermanen ten dienste van het goede leven waarin wij geloven. Het is juist eigen aan deze werken van barmhartigheid dat zij als levenslessen van het goede, bijdragen om het goede te doen in praktijk te brengen. En ja, soms is het nodig om het kwade dan ook te benoemen. Het soms bijna onzichtbare maar wel aanwezige kwaad een stem te geven.

Elkaar berispen het schuurt wel. Zowel bij degene die de kritiek uitdeelt als bij degene die aangesproken wordt.

We ervaren dit eigenlijk wel als redelijk normaal bij de opvoeding van onze kinderen tot volwassenen. Als ouder, opvoeder, als leerkracht zeggen we er iets van als kinderen 'stout' zijn, als pubers grenzen overschrijden; als zij een pad bewandelen dat volgens ons niet juist is, omdat het niet past bij onze normen en waarden, bij de spelregels van wat wij goed en leven vinden. Of het nu om stiekem snoepen in de klas gaat of thuis, om de rotzooi die niet opgeruimd wordt. Je zegt er wat van en meer dan dat, je maakt niet alleen het waarom duidelijk maar ook duidelijk met enige scherpte dat je er niet van gediend bent. Je doet het niet om jezelf maar omdat je het beste voor hebt met je kind, met je leerling. Je wilt ze leren wat het betekent om het goede te doen, en het kwade te laten..

Op deze wijze elkaar als volwassenen aanspreken ligt vaak toch iets ingewikkelder en gevoeliger. Je bent al snel bang dat je afgerekend wordt op je opmerking of vanuit de onzekerheid wie ben ik dat ik dit zeg...

Eén van ons zei: “ Als opa zou ik eigenlijk mijn kleinkind een eindtuintiger willen vermanen over het feit dat hij alweer vliegt; nu naar Istanbul voor een lang weekend weg, en over een maand even op en neer naar Barcelona voor een voetbalwedstrijd. Natuurlijk gun ik mijn kleinkinderen in hun drukke bestaan de uitjes. Zij zijn jong, tijd is kostbaar en ontspanning ook noodzakelijk. En ja zij weten best dat dit vliegen een belasting is voor het klimaat en op de lange termijn consequenties heeft voor hun wereld, uiteindelijk ook voor hun eventuele kinderen. Als hun opa wil ik niet als bemoeial over komen maar mijn hart zegt dit is niet goed; het kan ook anders. Jullie kunnen andere keuzes maken zodat het milieu minder belast wordt en je toch ook ontspanning hebt. Ga naar Istanbul en daarna naar FC Twente..

Ik denk dat dit voorbeeld heel herkenbaar is... het vraagt wat van je om jouw mening als wijsheid te poneren. Je hoopt ook dat het de relatie niet verstoort of dat jezelf niet gezien wordt als een bemoeial...

Maar...stelden we vast, in dit geval ook als opa heb je een gezag, maar je spreekt ook uit het gezag van de bron waaruit je leeft. Je spreekt niet uit rancune of vanuit persoonlijk gewin. Er is sprake van een verbondenheid met een hoger doel. De wetten van de liefde van vrede, gerechtigheid en barmhartigheid zijn in het geding dit legitimeert. De normen en waarden gericht op goed en liefdevol samenleven gelden nu eenmaal niet alleen op je eigen vierkante meters.

Dit is wat je wilt delen in deze vorm van aanspreken... ook met je kleinkinderen in de hoop dat hun ogen zich openen voor het verder kijken dan het heden.

Als kinderen van de Eeuwige lopen we allemaal op de leerweg om het goede te doen en het kwade te laten. Het gezag van de liefde is hierbij de leidraad en leidinggevend. Als je van die weg door de verleiding wordt afgeleid dan is het volgens Hebreëen vanzelfsprekend dat je hierop aangesproken wordt.

Natuurlijk het kan je allemaal onverschillig laten en je kunt zwijgen omdat het je tijd wel zal duren. Als je geen droom hebt dan zwijg maar zegt Baps Gons

En daarom, juist in deze viering van delen houden we het pleidooi om de berisping als instrument van liefde te gebruiken en er niet voor weg te lopen. In spreuken hoorden we hoe Vrouwe Wijsheid ons oproept om het onvolwassen

gedrag van mensen voor het voetlicht te brengen. En als we in onszelf keren dan weten we dat ook wij van tijd tot tijd het onvolwassen gedrag kennen, herkennen in onszelf.

Delen in de heiligheid van de Eeuwige, dus wat mij ook heilig is, te leven dat we elkaar recht doen in een humane wereld, dat is nu eenmaal niet eenvoudig en ja we leren en proberen... en soms werkt het beter als je gewoon te horen krijgt dat iets niet goed is.

Roepen zoals Vrouwe wijsheid, gemotiveerd mensen aanspreken tot ander gedrag: zoals die ambtenaren die tijdens hun lunch voor het ministerie in Den Haag stonden omdat zij vinden dat het oorlogsrecht in Gaza met de voeten wordt getreden; de bringers van de bloemen die liggen bij het graf van Navalny, en ook het kaartje voor FC Twente dat je je kleinzoon brengt bij een kopje koffie.

En dan weer zijn we zelf onvolwassen bezig in de ogen van de Eeuwige en moeten we ons hoofd buigen en ons laten vormen op onze eigen leerweg. Ieder kent zijn eigen zwakke punten het beste en je hiervoor openstellen zeker in deze vastenperiode, en je laten gezeggen ... op koopgedrag, jaloezie, gemakzucht, mobielverslaving.

De schrijver van Hebreëen zegt het fraai : een vermaning lijkt op het moment geen vreugde te brengen.. niemand wordt graag aangesproken op zijn of haar gedrag, kritiek aanhoren, ook opbouwende kritiek kan een bitter gevoel geven maar en dan hoorden verder maar wie er door gevormd wordt omdat je de waarheid van waaruit wilt leven en er door gedragen wilt worden herkend en erkend, ja dan pluk je er de vruchten van. Bitter wordt zoet.

Soms duurt het even voordat het kwartje valt. Moed, geduld, overtuiging, geloofwaardigheid, betrouwbaarheid, veiligheid, uithoudingsvermogen en het juiste moment zijn nodig bij het openen van de ogen van je naasten dichtbij en andere medemensen.

Het is geen toeval dat het Griekse woord voor berispen Paraklesis tegelijkertijd ook bemoedigen en vertroosten betekent... dit zegt alles over de gevoelswaarde. Het is geen gepreek of scherpslijperij. Slecht vanuit de scherpte die uit het hart komt kunnen ogen worden geopend, kun je herboren worden;

Heel worden in ontmoeting. Wie wordt ontmaskert wordt gevonden, vindt vreugde in de geborgenheid van Gods genade, vindt moed om de goden van de aarde te verslaan.

stilte

Lied aan de liefde

Collecte met muzikaal intermezzo/klaarmaken tafel

Voorbede:

Goede/liefdevolle God,

Wij keren ons toe naar u en leggen onze zorgen , vragen en dankbaarheid hier nu voor u neer.

Wil ons liefdevol de weg wijzen in ons leven, opdat wij ons naar elkaar blijven keren met zorg en liefde voor elkaar. En de hoop op een rechtvaardige wereld niet verliezen.

Acclamatie: keer ons om

Laten wij bidden voor de slachtoffers van oorlogen, natuurrampen en ander geweld, dat er altijd mensen zullen zijn die ondanks veel tegenwerking soms, liefdevol naar hen omzien en voor hen zorgen.

Laten wij bidden voor onszelf dat wij alert blijven en bedacht op gerechtigheid. Dat wij blijven zien en horen wat er gebeurt, opdat we niet toelaten wat mensen in hun waardigheid bedreigt.

Laten we bidden voor de wereld en hun leiders. Wek hun zachtheid, dat zij in gepaste bescheidenheid kiezen voor het pad van welzijn voor mensen, dat zij de gezichten van mensen zien ; dat zij vertrouwen op het goede, dat zij gaan voor vrede en humaniteit.

Acclamatie: Keer ons om

Uit ons midden is gevraagd om te bidden voor..... (briefjes)

Als laatste van de voorbeden

Laten we bidden voor wat niet gezegd kan worden, maar wel in de stilte van ons hart leeft.

Acclamatie: 'Keer ons toe naar om, keer ons toe naar elkaar'

Ina: Liefde in wijsheid heeft niet één paar handen, geen één paar voeten.

Maar zij treedt je tot je wijn bent, zij kneedt je voor elkaar

Tot dagelijks brood van leven.

Tafelgebed: Gij die weet PP 236

Bidden wij samen Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd,

Uw koninkrijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.

Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef onze schulden zoals wij ook onze schuldenaars vergeven

en leid ons niet in beproeving, maar verlos ons van het kwade.

Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, in eeuwigheid.

Amen

Vredeswens:

Breng de vrede in de hoofden,

In de harten van de mensen

Die de grenzen niet meer kennen

En het land met voeten treden.

Waar de redeloze geesten en de macht van kwade krachten

Mensen over grenzen jaagt

En de aarde naar de hemel klaagt

Laten we die vrede aan elkaar doorgeven.

Wij zijn allemaal uitgenodigd aan de tafel van geloof, hoop en liefde

Brood en wijn gegeven als teken van leven.

Delen van brood en wijn:

Lied: Delf mijn gezicht op

Wegzending en zegen.

Bidden we delend in uw liefde

laat mij ontmaskeren en laat mij ontmaskerd worden

laat mij een steen verleggen, laat ons een steen verleggen

zodat wij uw woord van gerechtigheid en vrede gestand doen

liefdevol en respectvol als mensen die treden in uw voetspoor

laat mij heel worden in die ontmoeting

in de geborgenheid en veiligheid

van de kracht van uw liefde

vragen wij hierover uw zegen

Zegen ons die zegt Ik zal er zijn voor jou

Zegenen wij elkaar en delen wij deze zegen

Tot een zegen Voor allen en alles

Zegene ons God Drie Enig

In de naam van de Vader, de Zoon en de H. Geest.